

GÄLLIVARE

KOMMUNBLAD

NR 2 1976 ÅRGÅNG 7

INFORMATION FRÅN KOMMUNEN TILL ALLA INVÅNARE

Linda Gran, 13 månader, och mamma Lisbeth prövar lekredskapen i "öppna förskolan" – ett försök erbjuda alla småbarn och föräldrar en stunds samvaro.

Sommar-Extra
med tips om utflyktsmål, stugor, fiske och
arrangemang i Gällivare

Oroande prognoser

Folkmängden minskar igen. Skatteinkomsterna sviktar, dels för att vi blir färre invånare, dels för att gruvföretagen (LKAB och Boliden) haft dåliga tider.

Samtidigt ökar kostnaderna våldsam – och vi behöver satsa 167 miljoner i nya anläggningar, om kommuninvånarnas krav någorlunda ska tillfredsställas. Både skatten och vaavgifterna måste höjas, trots att kommunen garanteras 130 procent av medelskattekraften i landet och därmed får högsta möjliga skatteutjämningsbidrag av staten.

Dessa dystra prognoser finns i kommunens flerårsbudget för åren 1976–1980. Siffrorna och planerna i budgeten är preliminära: flerårsöversikten ska tjäna som ett hjälpmedel i planeringen och som discussionsunderlag.

Folkmängden

Åren 1971–1974 tycktes innebära en vändpunkt för Gällivare kommun. Folkmängden ökade. 1975 bröts den utvecklingen och minskningen blev större än man räknade med i prognoserna. Enligt Länsplan 74 ska Gällivare kommun ha 25.000 invånare 1980. Fortsätter den här utvecklingen är vi nere på den nivå redan 1978.

All kommunal planering – bostadsbyggandet, skolor, osv – anpassas efter den prognosen. Därför är det viktigt att det skapas nya arbetstillfällen så att människor inte tvingas flytta.

Måste skatte höjas?

En kommunal ekonomi är beroende av en mängd faktorer som kommunen inte kan påverka, t. ex. de allmänna konjunkturerna, inkomstutvecklingen, inflationen och utvecklingen i

länet. Befolkningsutvecklingen är avgörande för framtiden.

I Gällivare kommun spelar också skatten från "juridiska personer" – alltså företagen – en viktig roll. Den minskade från 30–35 procent av skatteunderlaget till 21,7 procent vid 1975 års taxering – och minskningen fortsätter.

Kommunen har cirka 2.000 anställda – och lönekostnaderna har ökat mycket snabbt under senaste åren. 1975 års centrala uppgörelse innebar att Gällivare kommuns lönekonto ökade över 20 procent. I långtidsbudgeten finns två prognoser för skatter. Enligt det gynnsammare alternativet måste va-avgifterna höjas med 1 krona kubikmetern från 1977 och skatten med 1 krona per skatte-krona (per beskattad hundralapp) från 1978.

Enligt andra alternativet höjs va-avgifterna 1977, medan skatthöjningen på 1 krona behövs både 1977 och 1978.

Men beräkningarna är osäkra. Prognoserna kan komma att ändras genom den allmänna ekonomiska utvecklingen, ändrade statsbidrag, osv.

Vad har vi råd med?

Men i ett avseende ger prognoserna ett entydigt besked: det gäller att välja bland utgiftskraven. Gällivare kommun har bestämt sig för att satsa främst på barnomsorgen, åldringsvården och fritiden. Bostadsbyggandet ska fullföljas (1.359 lägenheter till 1980).

Exploateringskostnaderna för nya bostadsområden är mycket kostnadskrävande för kommunen (det är kommunens kostnader för gator, parker, vatten och avlopp).

I flerårsplanen har kostnaderna för Mellanområdet beräknats till ca 52 miljoner. Motsvarande kostnader för Skaulo/Puoltikasvaaraområdet har beräknats till ca 4 miljoner.

En tillgång är att många kapitalkrävande investeringar genomförs med beredskapsmedel som ger generösa statsbidrag. Det gäller bl. a. den mycket omfattande genomfartsleden med tillfarter och anläggningar på Dundret. Kommunen försöker driva projekteringen så, att startklara projekt finns "i lager" då statsmakterna ökar insatserna i beredskapsjobb.

Bland byggena i flerårsplanen:

- Ny brandstation byggs för totalt 3 miljoner 1977 och 1978.
- Varje år byggs pensionärshem för 400.000 kronor.
- Skidstation planeras till 1978 och kostar 1,2 miljoner. Nära en halv miljon beräknas kommunen få i statsbidrag.
- Husvagnsparkeringen på Dundret byggs samtidigt som hoppbacken påbörjas.
- Motorövningsbana påbörjas 1979.
- Tallboskolan blir ett av de stora nybyggena de närmaste åren och kostar kommunen nära 5 miljoner.
- Över 8 miljoner satsas i nya förskolor och fritidshem de närmaste fyra åren. Staten betalar nära hälften.
- Kommunen satsar 750.000 kronor i badhuset i Hakkas.
- 2,8 miljoner behövs för avloppsreningen åren 1978–1980.
- Servicehus för äldre planeras till 1979–1980 – för 1,4 miljoner i kommunalt anslag.

Ungdomskampanj tände föräldrarna

- En ny stimulans för byarna.
- Föräldrarna ställde upp.

Det är ett par av slutsatserna i en rapport från fritidsnämnden om ungdomsverksamheten på Gällivare landsbygd hösten 1975 och våren 1976. Särskilda glesbygdsmedel (från staten) sattes in i ett försök att stimulera föreningslivet i bygden, totalt 56.000 kronor.

Inom Gällivare kommun finns 104 föreningar, av vilka 36 arbetar inom glesbygdsmrådet. Inför försöket fick 18 ungdomsledare delta i en veckoslutskurs. Försöket omfattade Nilivara, Nattavaara, Hakkas, Ullatti, Skaulo/Puoltikasvaara och Koskullskulle. Samtliga deltagande föreningar – utom Unga Örnar och Ungdomens Nykterhetsförbund – är idrottsföreningar.

Sammanlagt 1.384 deltagare var med i olika aktiviteter. Ett glädjande inslag var att föräldrarna ställde upp så helhjärtat – och många av dem kan tänkas bli nya gruppleddare i ungdomsarbetet. Försöket var så framgångsrikt att det borde genomföras i fler byar.

Trivselkvällar

30.000 kronor satsar kommunen på TRIVSELKVÄLLAR under sommaren.

28 juni kommer Lena-Mari och Sweet Wine till Malmberget. 5 juli är Bosse Parnevik i Gällivare. 18 juli är Grus i Dojan i Hakkas. 26 juli kommer Anita & Televinken till Malmberget och 2 augusti är Pastellerna i Gällivare.

Tysk folkdans

Tyska folkdanslaget "Hans von der au-grupp" uppträder på Upplandslaven i Malmberget tillsammans med Gällmalaget den 25 juni.

Den 1 juli är det uppvisning i tyska folkdanser i Sporthallen, Malmberget.

Den 3 juli, tysk bondemässa i Allhelgonakyrkan, Malmberget.

Sommarlovsnöjen

Även i år inbjuder kommunen sommarledig ungdom mellan 7–12 år till de sommarlovsarrangemang som planeras i Gällivare, Malmberget, Nattavaara, Hakkas och Skaulo-Puoltikasvaara. Det är bad- och simundervisning, minigolf, fotboll, skogsliv, osv.

Verksamheten pågår från 28 juni till 23 juli mellan kl. 10 och 15.30. Mellanmål serveras.

Förra sommaren deltog 170 ungdomar i verksamheten och man räknar med minst lika många i år.

Cirka 40.000 kronor satsar kommunen, främst i ledare.

Den som vill vara med ska ringa telefon 0970/139 30 från den 12 juni.

Miniatyrgolfbanor

Svanparken, Malmberget, alla dagar kl. 15–20. – Fritidsgården, Gällivare, vardagar kl. 11–21, dag före söndag, helgdag samt söndagar kl. 14–21.

Rundturer med gruvbesök

Under tiden 28 juni–8 augusti anordnar LKAB och kommunens fritidsnämnd stadsrundturer med gruvbesök. I turen ingår stadsguidning, besök i gruvan (måndag–fredag), gruvmuseet och i manskaps-huset på 500 m:s-nivån. Lördag–söndag ersätts gruvbesöket med ett besök på Dundret, "Björnfällan".

Skyddskläder och utrustning utlånas. Åldersgränsen för underjordsbesök är 12 år. Deltagarantalet är begränsat.

Bokning och övrig upplysning genom Gällivare Turistbyrå.

LKAB:S GRUVMUSEUM

i Uppland, Malmberget, hålles öppet 8–14 året om. Ingen avgift.

Föreningspengar har fördelats

Fritidsnämnden i Gällivare har nu fördelat anslagen till föreningar och organisationer. Det blev sammanlagt cirka 1,2 miljoner.

Kommunen bedriver mycket blygsam egen verksamhet bland ungdom, säger intendent **Enar Olovsson**. – Vi anser att det är riktigare att ge föreningar och organisationer förutsättningar att driva egen verksamhet. –

I instruktörsbidrag har fördelats 175.000 kronor. De går till 80-talet föreningar och organisationer över hela kommunen. Drygt 277.000 kronor går till föreningarnas underhåll av anläggningar. Idrottsplatser, tennisbanor, bågskyttebanor, klubbstugor, elljusspår, ishockeybanor, osv. Administrationsbidraget är 205.000 kronor. Det är bidrag till föreningar och organisationer för att hålla igång verksamheten (föreningsstöd). Alla får efter samma bidragsnormer: Den största får 15.290 och den minsta får 840 kronor, allt efter den verksamhet de bedriver. Aktivitetsstöd 175.000, stöd till lägerverksamhet 32.000, ledarutbildning 32.000, hyresbidrag till föreningar och organisationer 190.000. Motionsidrotten får 25.000 kronor.

Handikappbussen är här

Nu har den kommit, handikappbussen – efterlängtd av alla rörelsehindrade, som har samma rätt som andra till trafikservice. Taxi sköter färdtjänsten åt kommunen – och dit ska man alltså ringa, då man beställer bussen.

Alla småbarn i förskola

I Triangelns förskola i Malmberget och i Folkets hus i Gällivare har "öppen förskola" redan kommit igång.

Den verkar att vara efterlängtat. Under första dagarna hade man i Triangelns förskola 30-talet barn med föräldrar. Avdelningschef **Dan Johansson** säger att en hel del föräldrar utanför det aktuella upptagningsområdet har hört av sig om möjligheten att få komma med.

I Malmberget är upptagningsområdet öster om Hertiggatan, i Gällivare Vennerströmsvägen-Ripbärsvägen-Vallmovägen-Lasarettsgatan-Malmbergsvägen.

Med den öppna förskolan vänder man sig till alla barn under 6 år.

Chans att träffas

Syftet med den öppna förskolan är att ge alla barn och föräldrar möjlighet att träffas och under sakkunnig ledning (en förskollärare) diskutera barnens arbetsmaterial (leksaker). Barnen får under några timmar tillfälle att leka med andra barn och känna på de leksaker som finns på "lekis".

Öppen förskola är ett led i de försök med uppsökande verksamhet bland förskolebarn och föräldrar som pågår inom Gällivare kommun.

Tanken är att också bredda föräldrar och barns sociala kontakter

"Öppen förskola" har blivit en populär träffpunkt för föräldrar och barn – än så länge bara i Malmberget och Gällivare. Men kommunen planerar liknande verksamhet också på landsbygden, om staten ställer upp med glesbygdsmedel. Föräldrar och barn får resebidrag för att komma till den öppna förskolan.

Mattias Brännström, 2, provar leksakerna i öppna förskolan tillsammans med dagmamman Agda Pääjärvi.

och att intressera föräldrarna att delta i studiegrupper kring barnkunskap.

Verksamheten i Gällivare och Malmberget bedrivs måndag-fredag mellan kl. 13 och 16.

På landsbygden

Vi har i vår kommun en mycket vidsträckt landsbygd.

Vi kan inte få igång verksamhet i öppen förskola i hela kommunen i första omgången. I vissa orter har vi svårigheter att få fram lämpliga lokaler och i vissa fall blir det för långa resor för barnen.

I första omgången planeras öppen förskola i de orter som redan har förskola. Det är **Puoltikasvaara, Nili-vaara, Dokkas, Hakkas, Nattavaara** och **Ullatti**.

I början ska förskolan endast vara öppen en eftermiddag i veckan. Den kommer att utökas om man kan för föreningar, organisationer eller föräldrar som svarar för den utökade verksamheten.

Resebidrag

För många föräldrar och barn kommer det att bli långa resor. För att inte omöjliggöra verksamheten på grund av detta föreslås resebidrag:

0- 3 km	ingen ersättning
3-10 km	2:50 kronor
10-15 km	3:50 "
15-20 km	4:— "
20-25 km	4:50 "
25- km	5:— "

Anita Poggats och hennes Mattias, 5 år, bekantar sig med Maj Bohman, förskollärare.

Niklas Larsson, 5 år, och Linda Ylipää, 2, läser med Annkristin och Christina.

Provisoriska lokaler

Förskolan inryms oftast i gamla skollokaler som är av skiftande kvalitet. På två av de här uppräknade orterna kan man inte använda skollokalerna för öppen förskoleverksamhet. Här får man tänka sig att lösa lokalfrågan med ett provisorium.

I utredningen om öppen förskoleverksamhet på landsbygden, anser utredarna att det är så angeläget att verksamheten kommer igång redan vid terminstarten i augusti, att man får ta till provisorium för att lösa lokalfrågorna.

Omöjligt att nå alla

De långa avstånden inom kommunen gör att alla barn inte kommer att nås av den öppna förskolan. Restiderna blir för långa för små barn. Här måste annan verksamhet planeras.

Vissa delar av kommunen, som har närmare till Kiruna eller Jokkmokk, kommer att erbjudas plats i deras förskoleverksamhet.

För Pälkem, Mårdsel och Ritsem föreslås samarbete med Unga Örnar, som har verksamhet på dessa platser.

Kostnaderna

Kostnaderna för den planerade öppna förskoleverksamheten på landsbygden beräknas till totalt 238.000 kronor och kommunen räknar med att kunna få glesbygdsbidrag för verksamheten.

Musik med buss i sommar

Under sommaren 13-25 juli blir kommunens bokbuss – musikbuss. Det är Gällivare kommun, som tillsammans med Rikskonserter, genomför en turné i kommunens glesbygder.

Här är hela turnéplanen:

13/7 Ladväara (vid Nuttis) –Allavaara (vändplan) –Linaälv–Tjautjasjaur (skolan)	19/7 Fjällåsen (station)–Killingi (färjläget)–Neitisuando (Vil. Eriksson)–Avvakko (Dagbro)–Muorjevaara (vägskälet)
14/7 Vårsjö–Jutsavaara–Ruodna–Koskivaara–Polcirkeln (Paulssons)–Solberg–Sarvisvaara (vid vägkorsningen)	20/7 Käantöjärvi (vid byavägskälet)–Vettasjärvi (affären)–Palo–Niilivaara (vändplan)–Granhult (Hirvelä)–Markitta (skolan)–Björkudden–Valtio–Heden
15/7 Nattavaara by (skolan)–Nattavaara station (konsum)–Kilvo–Kuolpavaara–Tidnokenttä–Renforskningsstationen	21/7 Purnuvaara (skolan)–Ampiaslantto (vändplan)–Alavaara–Dokkas (skolan)–Mettä Dokkas (Nanna Oskarsson)–Leipojärvi (gamla skolan)
16/7 Norsivaara–Ruuti–Satter (skolan)–Vähävaara (Engman)–Äijävaara (vändplan)–Ullatti (skolan och berget)–Rantavaara	22/7 Bönträsk (vid Röjestäl)–Risträsk–Flakaberg (Skoglund)–Lillsaivis–Suobbat–Vuoddas–Pälkem (vid konsum)–Mårdudden (skolan)
17/7 Yrttivaara (gamla skolan)–Hakkas (kiosken)–Sammakko (affären)–Lillberget–Grodberget–Mukkavaara–Palohuornas (skolan)	23/7 Särkivaara–Storberget–Torasjärvi–Skröven (affären)–Torriavaara–Mäntyvaara (Öjestahl)
18/7 Vägen västerut (Vietas, Öbergs brygga, Aloukta, Ruokto, Karmas, Renhagen)	24/7 Purnu (skolan)–Raatukka-vaara (Evert Nordwall)–Sadjem–Björkberget–Keskijärvi–Stråberget–Liikavaara–Sakajärvi
	25/7 Puoltikasvaara (Nilssons affär)–Skaulo (affären)–Moskojärvi (affären)–Sorvanen (Knektas)

Ny träffpunkt

Irma Grönberg serverar lunch till självkostnadspris.

Den 17 maj startade ett unikt försök att förbättra servicen och bryta isoleringen för pensionärer på Gällivare landsbygd.

Det är sociala centralnämnden, som tillsammans med pensionärsföreningen i Ullatti, skapat en "träffpunkt för pensionärer".

ETT MÅL HEMLAGAD MAT

Basen för verksamheten är ett mål hemlagad mat – alltså en utveckling av den matdistribution till pensionärer, som kommunen redan svarar för.

Det nya i Ullatti är att maten lagas till i Byastugans kök, att pensionärerna själva bestämmer matsedeln och att varorna inhandlas i byns affär.

Träffpunkten är öppen måndag-fredag och mellan kl. 11 och 16 finns personal tillgänglig. Byastugan är dock öppen för verksamhet hela dagarna. Lunchen serveras mellan 13 och 14. Priset är 6:50, alltså själv-

BRYNOLF LARSSON

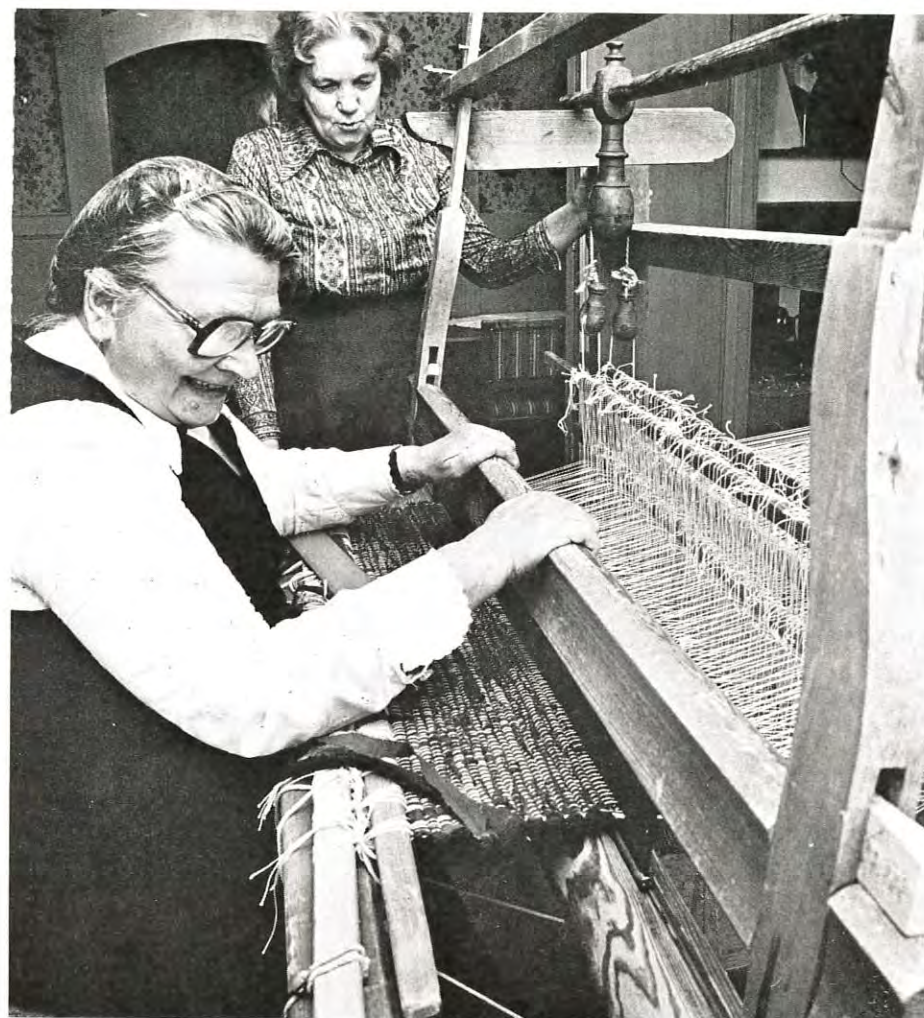

HILDUR HOLMA

J. E. NILSSON

för pensionärer

Milda Israelsson prövar vävstolen, påhejad av Vilma Eriksson, en av entusiasterna bakom "allaktivitetshuset" i Ullatti.

kostnadspris. Även andra gäster kan köpa matkuponger – fast till något högre pris.

Kaffe, bröd och smörgåsar finns också att köpa.

"VERKSTÄDER"

Just nu jobbar kommunens sysselsättningsledare med att bygga upp "verkstäder" i Byastugan – i samråd med pensionärerna själva. Vävstolar och en del snickerimaskiner stod högt på önskelistan. Verksamheten ska byggas ut undan för undan.

ATT TRÄFFA ANDRA

Sociala centralnämnden har på olika sätt försökt bygga upp en dagligservice för de pensionärer, som bor hemma. Färdilagad mat har t. ex. distribuerats till pensionärer i glesbygd. Nackdelen är att den typen av distribution inte ger en ensam pen-

sionär de personliga kontakter, som ibland kan vara lika viktiga som den lekamliga kosten.

Försöket i Ullatti innebär att måltidsservicen blir en del i ett allaktivitetshus, där pensionärerna själva formar verksamheten.

AKTIV PENSIONÄRSFÖRENING

Det är den aktiva pensionärsföreningen i Ullatti, som har huvudansvaret för träffpunkten. En av eldsjälarna bakom försöket är föreningens ordförande **Vilma Eriksson**, 54 år och sjukpensionär. Hon säger: – Vi startar lite mjukt så får vi se hur stort intresset är.

Första dagarna kom 20-talet gäster och intresset verkar stort. Inom Ullatti, Rantavaara och Berget finns 75-talet pensionärer. En del av dessa har rätt till kommunal färdtjänst. Enligt **Dan Johansson** på socialkontoret undersöks möjligheterna att

utöka färdtjänsten så att fler kan komma till Ullatti från byarna i närheten.

DE GJORDE JOBBET

Kostnaderna för att göra iordning Byastugan och skaffa inventarier kunde hållas nere tack vare frivilliga insatser av pensionärerna i Ullatti.

Vilma Eriksson: – Vi har fått tapeter och färg av kommunen, men sen har kvinnorna i byn målat och tapetserat.

ARBETSTILLFÄLLEN

Vilma Eriksson är också glad över att verksamheten i Byastugan ger arbetstillfällen för minst en hem-samarit från byn. Det är ont om arbetstillfällen för kvinnorna i Ullatti.

KOSTNADERNA

Ett års kostnader för "Träffpunkten" beräknas till 105.000 (med investeringskostnaderna). Staten betalar 61.000 av glesbygdsmedel för ett års försök. – Men går det bra kommer verksamheten säkert att fortsätta, säger Dan Johansson.

Den stora utgiften för kommunen är personalkostnaderna, men staten betalar 35 procent i bidrag på bruttokostnaden.

NÄSTA: NATTAVAARA

Efter årsskiftet hoppas kommunen komma igång med liknande verksamhet i Nattavaara. Inom Nattavaaraby och Nattavaara station finns ca 130 pensionärer, av vilka många redan utnyttjar kommunens matservice.

MARIANA JOHANSSON

Sommaren i Gällivare

Det här numret av Gällivare kommunblad kommer som en sommarhälsning till alla kommuninvånare: Vi önskar en glad, solig och avkopplande sommar.

Många reser naturligtvis bort på semester, men vi vet att tusentals kommuninvånare föredrar att njuta sommaren i hemtrakterna – som för otaliga gäster från andra landsdelar och länder erbjuder unika naturupplevelser.

På sidan 9 berättar vi om några av sommarens begivenheter, där kommunen har hela eller en del av ansvaret. Vad som händer i kommunen hoppas vi ska bli till glädje för både invånare och gäster. Kommunen bygger undan för undan ut fritidsanläggningar, som ska betjäna både turismen och gällivarebornas egna rekreationsbehov. Bakom våra turistinsatser finns en uppriktig vilja att dela med oss av det bästa vi har i denna bygd. Så långt det är möjligt vill vi göra naturen tillgänglig för vanligt folk – och vi är alltså inte i första hand ute efter att tjäna stora pengar på de människor, som gästar oss. Även om de sysselsättningstillfällen, som turismen ger, är välkomna.

Sommarnumret kom att handla ganska mycket om aktiviteter, där kommunen visserligen är med men där andra – det fria föreningslivet – har huvudansvaret.

Det är en princip vi försöker tillämpa på många områden: Kommunen ställer upp med pengar, lokaler och ibland personal, men överläter ansvaret på invånarnas egna sammanlutningar. På så sätt styrs inte verksamheten uppifrån eller utifrån; det blir medlemmarna själva som skapar innehåll och arbetsformer. Vi lever ju i en bygd, där folkrörelserna sedan generationer spelar en central roll. Kommunen ska se till att den traditionen hålls vid liv och utvecklas. Idrotten är ett exempel. Bakgrunden till de kommunala anslag, som redovisas på annan plats, är mycket omfattande ungdomsverksamhet. Det är självklart att den bredden också bäddar för framgångar på olika idrottsarenor – t. ex. i handboll, fotboll, simning och skidåkning – men kommunen ser inte tävlingsframgångar som huvudmål och motiv för kommunala anslag. Den omfattande ungdomsverksamheten är viktigast.

I ett reportage berättar vi om ett unikt projekt i Ullatti. Också här spelar en förening en central roll. Kommunen har ju länge provat olika former av hemservice för pensionärer – och det är gott och väl. De flesta vill ju bo kvar i sin inuvida miljö så länge som möjligt. I Ullatti har den kommunala "matservicen" utvecklats till något mer. I samarbete med

en aktiv pensionärsförening har sociala centralnämnden etablerat något av ett allaktivitetshus i Byastugan. Går försöket bra – och allt talar för det – ska vi försöka gå vidare med liknande verksamhet i andra byar. På senare år har vi mer försökt "öppna" våra kommunala institutioner och göra resurserna tillgängliga för fler, bl. a. inom äldreomsorgen.

Den snabbt växande kommunala barnomsorgen är ett annat område. Vi har ju i dag obligatorisk förskola för alla 6-åringar. Genom ett försök med "Öppen förskola" hoppas vi nå alla småbarnsföräldrar. Försöken i centralorterna har mött gensvar – och vi söker nu formerna för att erbjuda föräldrar och barn i glesbygderna samma möjligheter.

Jag har nämnt några områden, där vi är beredda att sätta in resurser. En artikel i det här numret antyder, att vi ställs inför svåra valmöjligheter de närmaste åren. Kommunens långtidsbudget innehåller varningssignaler. Om folkmängden fortsätter att minska förlorar vi underlag för viktig samhällsservice. Därmed har jag pekat på den centrala uppgiften för kommunen: Vi måste se till att vi får fler arbetstillfällen.

GUNNAR LIDMAN
kommunstyrelsens ordförande

Fjällstugor vandaliseras

Ordningen i fjällvärlden har blivit sämre, säger fritidsnämndens ordförande Harry Brännström.

Samernas renskötarstugor har upprepade gånger blivit plundrade och utsatta för åverkan. Man ser från kommunalt håll mycket allvarligt på det inträffade. Samernas självklara rätt att utöva sitt yrke, behöver inte komma i konflikt med fritidsintressena. Samerna har sina stugor i fjällen utrustade med proviant, varma filtar och ved. Det är en nödvändighet för dem som måste vistas i fjällen även i otjänlig väderlek.

Åverkan har skett både i Nord- och Sör-Kaitums områden i fjällen.

Ordföranden i Sör-Kaitums sameby Lars Pittsa säger att det är viktigt att man tar hänsyn till varann i fjällvärlden. Både fritidsintressen och samernas rätt att utöva sitt yrke, måste respekteras.

Lättare att komma fram

Det är lättare att ta sig fram i fjällen, sen vi fick scooter, säger Harry Brännström. Vi har samtidigt förlängt öppethållandet i våra anläggningar i fjällen. Allt för att fler människor ska ha möjlighet att utnyttja vår exklusiva fjällmiljö.

Gällivare kommun har inte infört några restriktioner när det gäller scootertrafiken, men fortsätter den här utvecklingen, måste man överväga inskränkningar i den friheten.

Sommartider för simhallarna i Gällivare och Malmberget, fr.o.m. den 28/6–22/8 1976

Gällivare	
Måndag	14.00–20.00
Tisdag	11.00–17.00
Onsdag	14.00–20.00
Torsdag	11.00–17.00
Fredag	14.00–20.00
Lördag	10.00–15.00
Söndag	stängt
OBS	Stängt för reparation den 12/7–25/7

Malmberget

Måndag	11.00–17.00
Tisdag	14.00–20.00
Onsdag	11.00–17.00
Torsdag	14.00–20.00
Fredag	14.00–20.00
Lördag	10.00–15.00
Söndag	stängt
OBS	Stängt för reparation den 28/6–11/7

Nya alkoholpolikliniken: Margareta Nilsson, sjuksköterska, Valborg Herkönen, sjukvårdsbiträde, och Anders Blom, kurator, arbetar i nära kontakt med lasarettet.

Alkoholpolikliniken har fått nya lokaler

Alkoholpolikliniken flyttar i dagarna in i nya lokaler i lasarettets gamla administrationsbyggnad i Gällivare. Samtidigt utvidgas verksamheten till att omfatta både inackorderingshem och s. k. dagligstuga.

Verksamheten i alkoholpolikliniken drivs i nära kontakt med lasarettet, som har hand om den akuta avgiftningen. Det är också lasarettets läkare, som arbetar vid alkoholpolikliniken. Den vårdform som ges är i huvudsak eftervårdande men även förebyggande och allmänt stärkande.

Till den profylaktiska, eller förebyggande, vården hör också att bo drägligt och att ha någonstans att vara under fritiden. Därför har inackorderingshemmen och dagligstugorna kommit till.

Inackorderingshemmen

I inackorderingshemmen finns personal under dagtid, men meningen är att de boende ska klara städning och tvätt själva. Mat serveras under dagen.

I dagligstugan ska förekomma en del terapi och annan sysselsättning, framförallt under kvällstid.

Till inackorderingshemmet knyts också socialförvaltningens personal, som ska svara för allmänt kurativa insatser. Samtalsterapi under ledning av kompetent personal blir ett led i behandlingen, både i det nya inackorderingshemmet och i Alen, som nu blir uteslutande inackorderingshem.

Bostadsproblem

I den utredning, som ligger till grund för kommunens beslut, sägs, att så länge bostadsmarknaden inom kommunen är så svår, måste man räkna med att boende på inackorderingshemmet måste få bo kvar tills det går att ordna annan bostad.

Man räknar med en behandlingstid av 2–4 månader. Men det förutsätter att den boende har en lägenhet att flytta in i efter behandlingen.

Nya regler stoppar spekulation

Kommunfullmäktige i Gällivare har beslutat om en utökning av den kommunala förköpsrätten till att gälla även egna hem som säljs inom två år efter byggandet.

Bakgrunden är den skriande bristen på bostäder inom kommunen. Tilldelningen av tomter går via den kommunala tomtkön men här inträffar att byggare säljer sitt egna hem redan innan huset är färdigbyggt. Köparen behöver inte ha stått i kommunens tomtkö för att kunna köpa huset.

I de allra flesta fall sker försäljningen av helt legitima skäl, men, säger kommunen i sitt beslut: man kan inte helt bortse från riskerna av viss spekulation i en besvärlig bostadssituation.

GÄLLIVARE KOMMUNS TURISTBYRÅ

Lasarettsgatan 14, Gällivare, tel. 0970/136 30
hålles öppen t.o.m. den 31 augusti 1976

25/6–27/6 månd–fred 9–12, 13–16.30, lörd 9–12.30

28/6–15/8 månd–lörd 8–21, sönd 12–17, 18–21

16/8–31/8 månd–fred 9–12, 13–16.30, lörd 9–12.30

Rumsförmedling – Fiskekort – Lokala arrangemang
Guideuppdrag – Stugor – Information

GÄLLIVARE KOMMUN

öppettider under sommaren:

Måndag–torsdag 7.55–16.30
fredag 7.55–15.15

Stängt för lunch alla dagar
mellan 12–12.45

KOMMUNALKONTORET: 11 000
SOCIALBYRÅN: 12 000

Rastplatser, bad, camping

UTFLYKTSMÅL I GÄLLIVARE

Här är en fullständig förteckning över rastplatser, badplatser och campingplatser – till glädje för både kommuninvånare och gäster utifrån. I förteckningen finns också uppgifter om den utrustning som ska finnas vid de olika utflyktsmålen.

RASTPLATSER:

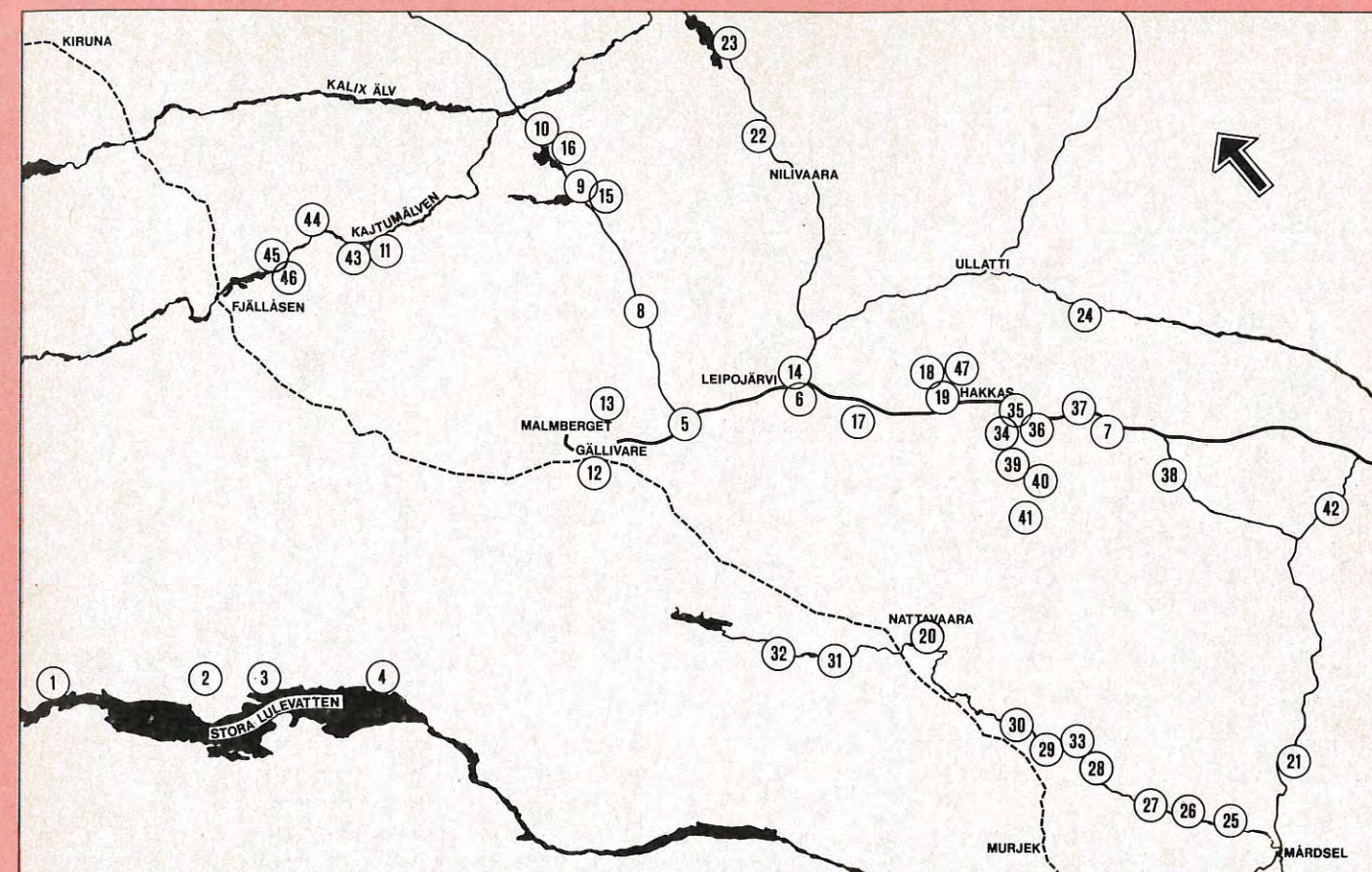
1. Jaurekaska har eldhus, eldplats, sittgrupp, toalett och soptunnor.
2. Vuolep Appojaure har eldhus, eldplats, sittgrupp, toalett och soptunnor.
3. Nabreluokta har sittgrupp och soptunnor.
4. Sjaunjatno har eldhus, eldplats, sittgrupp, toalett och soptunnor.
5. Vassara älv har eldhus, eldplats, sittgrupp, toalett och byggnad över kallkällan.
6. Leipojärvi har eldhus, eldplats, sittgrupp, toalett och soptunnor.
7. Skrovbron har eldhus, eldplats, sittgrupp, lekanläggning för barn, toalett och soptunnor.
8. Kutasjoki har eldplats, sittgrupp, toalett och soptunnor.
9. Moskojärvi har eldplats, sittgrupp, toalett och soptunnor.

10. Puoltikasjärvi har raststuga, sittgrupp, toalett och eldkärl.
11. Laxselet har raststuga, sittgrupp och toalett.

BADPLATSER:

12. Sandvikens badplats: Omklädningshytt, toaletter, livbåt, bojar, brygga, sopkärl, serveringskiosk.
13. Abborrtjärn: Livbåt, bojar, toaletter, brygga, sopkärl.
14. Leipojärvi: Omklädningshytt, toaletter, livbåt, bojar, brygga, sopkärl.
15. Moskojärvi: Omklädningshytt, toaletter.
16. Skaulo-Soutojärvi: Omklädningshytt, toaletter, livbåt, bojar, brygga, sopkärl.
17. Björkberget-Sadjem: Livbåt, bojar, brygga, sopkärl.

18. Sammakko: Omklädningshytt, livbåt, bojar, brygga, toaletter, sopkärl.
19. Hakkas: Omklädningshytt, livbåt, bojar, toaletter, brygga, sopkärl. (Till vänster cirka 3 km hitom Hakkasbyn.)
20. Nattavaaraby: Omklädningshytt, livbåt, bojar, toaletter, sopkärl.
21. Pålkem: Omklädningshytt, toaletter, brygga, livbåt, bojar, sopkärl.
22. Nilivaara: Omklädningshytt, toaletter, livbåt, bojar, sopkärl, brygga.
23. Vettasjärvi: Omklädningshytt, toaletter, livbåt, bojar, sopkärl, brygga.
24. Satter: Omklädningshytt, toaletter.

CAMPINGPLATSER:

25. RÅNE ÄLV: Karsbergsfallen, vid slutet av skogsbilväg på söder sida om älven cirka 8-9 km NV Mårdsel. Här finns, på båda sidor om älven, vindskydd, eldplats, toalett och soptunna.
26. RÅNE ÄLV: Pakkoforsen, vid stugan cirka 7 km N om slutet av skogsbilväg på S sidan av älven och cirka 15 km NV Mårdsel.
27. RÅNE ÄLV: Snaskoforsen vid skogsbilvägens slut intill älven cirka 4 km från Hornbergsvägen.
28. RÅNE ÄLV: Muorkaforsen strax uppströms bron över Råne älv vid gamla kvarnplatsen och färjläget.
29. RÅNE ÄLV: Holmforsarna där Polcirkelvägen korsar Råne älv.
30. RÅNE ÄLV: Lomondisuanto, vid gammalt boställe cirka 5 km N Polcirkelvägen. Intill vägen mot Nattavaara.
31. RÅNE ÄLV: Lompolo-koski, efter skogsbilväg cirka 12 km NV Nattavaara station samt 1,5 km från den vägen.
32. RÅNE ÄLV: Runnajokks sammanflöde med Råne älv cirka 17 km NV Nattavaara station efter en skogsbilväg.
33. RÅNE ÄLV: Torisforsarna vid mellersta forsaren cirka 4 km S om Polcirkelvägen efter Hornbergsvägen.
34. SKRÖVÅN: Udde vid sammanflödet Skrovån-Arrojoki.
35. SKRÖVÅN: Hakkasfallen.
36. SKRÖVÅN: Cirka 2,5 km uppströms Mänttyvaarabron.
37. SKRÖVÅN: Vid Rohikoski, mellan Mänttyvaarabron och Skrovfallen där vägen går nära ån.
38. KATTÅN: Bron vid Torri-vaara.
39. ARROJOKI: Övre Patakoski, uppströms träbron.
40. ARROJOKI: Mustakoski, nedströms skogsbilväg.
41. ARROJOKI: På udden, nedströms Krokforsen.
42. BÖNÅN: Vid Bönträskdammen.
43. AKKALJOKI: (raststuga).
44. GRUVSELET: (raststuga).
45. KILLINGI: Norra (raststuga).
46. KILLINGI: Södra (raststuga).
47. SAMMAKKO: Fritidsområde, som sträcker sig från Sammakko by till cirka 4 km nedströms Lina älv. Ströv- och fiskestigar är anlagda intill älven. I anslutning till stigarna finns eldplatser, toaletter, värmestugor, osv.

För samtliga campingplatser gäller att här finns eldstäder, toaletter, soptunnor, osv.

Till sist:

Ännu några tips

för våra gäster i sommar

DUNDRET

Linbana och bilväg upp på Dundret. Ni får den mest underbara utsikt över fjällvärlden i norr, Sarektjåkko, Kebnekaise m.fl. fjäll. Från toppen på Dundret kan ni se 1/11-del av Sverige. Midnattssolen ses från Dundret under tiden 2/6-12/7. Stationär kikare finns på toppen ovanför Fjällstugan.

Serveringar

Fjällstugan vid fjällliftens övre station

21/6-18/7 kl 11.00-01.00
19/7- 8/8 kl 13.00-20.00

Björnfällan. Servicebyggnad i stugbyn med serveringslokaler, två bastuavdelningar, simpool, vilrum, reception och toaletter för allmänheten.

Öppen alla dagar kl 09-21
Servering av mat, kaffe, läsk m.m. Uthyrning av bastu med vilrummet "Lyan" efter kl 19 för två timmar 80:-. Hela Björnfällan efter kl 21.00 för 300:--.

Stugbyn på Dundret

20 timrade fjällstugor för självhushåll, utrustade med elspis, kylskåp, husgeråd, varmt och kallt vatten, toalett, heltäckande mattor, våningssängar om 4-6 bäddar.

Priser:	4-bäddsstuga	6-bäddsstuga
per dygn	75- 85:-	125:-
över 3 dygn	65- 75:-	100:-
per vecka	400-500:-	600:-

Uthyrning genom vaktmästaren tel. 0970/136 70.

HOTELL - STUGBYAR - VANDRARHEM

Gällivare: Hotell Polar, Per Högströmsgatan 9, tel. 111 90. Hotell Vassara, Lasarettsgatan 1, tel. 110 20. Hotell Dundret, Per Högströmsgatan 1, tel. 110 40. Stugbyn Dundret, tel. 136 70. Vandrarhemmet, Vittangivägen, tel. 100 78.

Malmberget: Malm Hotell, tel. 210 30.

Nirra Fritidsområde: Domänverket, tel. 110 10.

Killingi turistby: tel. 0970/600 50.

Ullatti Byastuga: tel. 0975/300 47.

Rumsförmedling

Turistbyrån, Gällivare, Lasarettsgatan 14, tel. 136 30. Gällivare Rumsförmedling, tel. 107 29. Rumsförmedlingen, Malmberget, tel. 207 39.

extra Sommar-Extra Sommar-Extra Sommar-Extra Sommar-Extra

TJUONAJOKK FISKECAMP OCH TURISTLÄGER

Tjuonajokkslägret ligger vid Nedre Kaitumsjön, 90 km flygväg från Gällivare. Man kan också vandra dit på rödade och spångade leder, 50 km från Kaitum hållplats eller 40 km från Nikkaluokta.

Lägret ägs av Gällivare kommun och förvaltas av fritidsnämnden.

Här finns 10 småstugor, med fyra bäddar i vardera och en storstuga om 12 bäddar, bastu.

I handelsboden kan du komplettera din proviant.

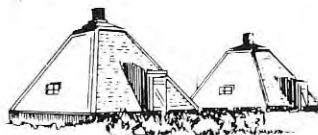
Föreståndarens telefon: 0970/600 43.

Lägret är öppet från 21 juni till 26 september.

KILLINGI TURISTANLÄGGNING

Killingi är en av de äldsta byarna i Gällivare kommun. Byn är vackert belägen vid Kaitumälven, 10 km från Fjällåsen järnvägsstation och 90 km bilväg från Gällivare.

Logi finns både i huvudanläggningen och i annexet. Det går också att hyra en kåta.

Uthyrningen sköts av föreståndaren: telefon 0970/600 50 eller Turistbyrån i Gällivare telefon 0970/136 30.

För ytterligare upplysningar, kan du vända dig till kommunens Turistbyrå i Gällivare.

NIKKALUOKTA STUGBY

Nikkaluokta stugby har 4-bäddstugor utrustade för självhushåll. I anslutning till stugbyn ligger en barservering. Bastu.

Rum och stugbeställningar telefon 0980/550 15.

Från Nikkaluokta går dagliga turer med turistbåt in i fjällvärlden.

LINAFALLET

Över Linaälven, strax ovanför fallet, har man byggt en gångbro. Fallet är 17 meter högt och i anslutning till fallet har man byggt upp ett fritidsområde.

Den lilla timrade stugan vid fallet står öppen som raststuga. Här finns öppen spis för grillning m.m.

Fiskekort säljs hos Otto Åhl, Ruutti, telefon 0975/410 46.